

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marta Fidzińska – Juszcak (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Frańczak SSA Grażyna Wiśniewska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Mariola Pater

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji wnioskodawcy M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 grudnia 2012 r. sygn. akt VIII U 1548/12

o d d a l a apelację.

-1-

Sygn. akt III AUa 467/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie od decyzji z dnia 29 maja 2012r., którą Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, iż M. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego wynagrodzenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 12 marca 2008 r. do dnia 30 kwietnia 2008 r.

Sąd I instancji stwierdził, że bezspornym w sprawie jest, iż M. M. od 1 stycznia 1999 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i w okresie od dnia 12 marca 2008 r. do dnia 30 kwietnia 2008 r. był z tego tytułu zgłoszony tylko do ubezpieczenia zdrowotnego. Obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym objęty został z tytułu zatrudnienia

na podstawie umowy o pracę nakładczą u płatnika (...) S.A. w T.. Prawomocną decyzją z dnia 11 stycznia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. Inspektorat w T. stwierdził, że wnioskodawca w okresie od 12 marca 2008 r. do 30 kwietnia 2008 r. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą z płatnikiem (...) S.A. Organ rentowy uznał przedmiotową umowę za nieważną w rozumieniu art. 58 k.c. w związku z § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą (Dz. U. z 1976 r. nr 3, poz. 19 z póź. zm.). W raportach imiennych ZUS RCA zostały bowiem wykazane podstawy wymiaru składek, w związku ze zgłoszeniem wnioskodawcy do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego z tytułu pracy nakładczej, w kwocie niższej niż kwota wynikająca z cytowanego § 3 rozporządzenia (za listopad 2005 r. w kwocie 0,00 zł, za grudzień 2005 r. w kwocie 34,15 zł, za styczeń 2006 r. w kwocie 36,86 zł, za luty 2006 r. w kwocie 36,86 zł, za okres od marca 2006 r. do sierpnia 2006 r. w kwocie 32,43 zł, za okres od września

-2-

Sygn. akt III AUa 467/13

2006 r. do marca 2007 r. w kwocie 28,00 zł, za kwiecień 2007 r. 0,00 zł, za okres od maja 2007 r. do maja 2008 r. w kwocie 28,00 zł).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy wskazał, że sam fakt zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą i wykonywanie tej pracy nie przesądza o objęciu obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym emerytalnym, rentowym i wypadkowym, a także nie rozstrzyga pierwszeństwa w kwestii podlegania ubezpieczeniu w sytuacji jednoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd I instancji zwrócił nadto uwagę, że wnioskodawca nie kwestionował decyzji ZUS z dnia 11 stycznia 2011 r., wykluczającej go z ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą, co sprawiło, że brak było podstaw by poddać ją kontroli sądu. Organ rentowy związany zatem prawomocną decyzją prawidłowo uznał, że wnioskodawca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 12 marca 2008 r. do dnia 30 kwietnia 2008 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, zważywszy iż nie ma on ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy powołując się na art. 6 ust. 1 pkt 5, art.8, art. 9, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w okresie od dnia 12 marca 2008 r. do dnia 30 kwietnia 2008 r., orzekł jak w sentencji wyroku na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca wnosząc o jego zmianę poprzez uchylene zaskarżonej decyzji, ewentualnie uchylene orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Skarżący zarzucił, że decyzja ZUS w przedmiocie wyłączenia go z ubezpieczeń została oparta na błędnej przesłance, jakoby praca wykonywana w niewielkim wymiarze powodowała nieważność umowy o pracę nakładczą. Obowiązujące w okresie objętym zaskarżoną decyzją przepisy, nie stawiały bowiem wymagań co do wysokości przychodu z wykonywanej pracy nakładczej. Uchylenie przepisu art. 77⁴ Kodeksu Pracy sprawiło, iż § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą (Dz. U. z 1976 r. nr 3, poz. 19 z póź. zm.) w świetle art. 31 Konstytucji, został

-3-

Sygn. akt III AUa 467/13

pozbawiony ustawowego oparcia, a zatem nie można na jego podstawie rozstrzygać o obowiązkach stron. Wnioskodawca zwrócił nadto uwagę, że § 3 cyt. rozporządzenia należałoby interpretować w ten sposób, iż to na pracodawcy ciąży obowiązek zapewnienia wynagrodzenia na określonym poziomie z tytułu umowy o pracę nakładczą, gdy z żądaniem takim występuje pracownik. W sytuacji gdy dla pracownika dochody z pracy nakładczej stanowią

dodatkowe źródło dochodu, to nie może od niego żądać, by pracę nakładczą wykonywał w rozmiarze zapewniającym mu osiągnięcie dochodu na poziomie 50 % płacy minimalnej. Inna wykładnia tego przepisu w ocenie skarżącego narusza art. 31 Konstytucji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów. Sąd Apelacyjny w całości akceptuje ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne przyjęte przez Sąd pierwszej instancji za podstawę rozstrzygnięcia.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii czy wnioskodawca M. M., nie mający ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, z tytułu której został zgłoszony tylko do ubezpieczenia zdrowotnego, podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 12 marca 2008r. do 30 kwietnia 2008r.

Wnioskodawca twierdził bowiem, że w przedmiotowym okresie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę nakładczą w (...) SA i stan prawny obowiązujący w 2008r. dawał mu prawo nie opłacania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Kluczowe znaczenie dla sprawy miała więc okoliczność, czy istotnie M. M. jak twierdził, podlegał w spornym okresie ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudniania w (...) SA jako nakładca. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji trafnie wywiódł, że sam fakt wykonywania w okresie od 12.03.2008r. do

-4-

Sygn. akt III AUa 467/13

30.04.2008r. tej pracy nie przesądza, że wnioskodawca automatycznie został objęty obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym. Kwestia ta - zarówno co do faktu zawarcia umowy jak i ważności- była już przedmiotem badania przez organ rentowy, który skorzystał z przysługujących mu uprawnień wynikających z art. 68 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wynikiem tego była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. Inspektorat w T. z dnia 11 stycznia 2011r, znak (...), w której stwierdzono, że M. M. nie podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym z tytułu zatrudniania na podstawie umowy o pracę nakładczą zawartej z płatnikiem składek (...) SA. Należy zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, że decyzja ta miała charakter deklaratoryjny i mogła zostać poddana kontroli sądu. To jednakże skutek bezczynności wnioskodawcy nie nastąpiło i stała się ona prawomocna. Wobec tego zajęte obecnie w apelacji stanowisko nieakceptowania treści decyzji z dnia 11.01.2011r. nie może odnieść zamierzonego skutku. Konsekwencją powyższego było związanie organu rentowego prawomocną decyzją stwierdzającą brak tytułu ubezpieczenia w przedmiotowym okresie w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę nakładczą, co przy braku także innych tytułów do ubezpieczeń społecznych oznaczało - w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w brzmieniu obowiązującym do dnia 19.09.2008r. objęcie M. M. obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, którym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia jej rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.. W myśl art. 12 ust. 1 wyż.wym ustawy osoby podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

Mając na uwadze treść wywodów apelacji odnoszących się do § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą (Dz. U. z 1976r. , Nr 3 poz. 19 z późn. zm.), którzy zdaniem skarżącego - stanowił błędną podstawę prawną decyzji

-5-

Sygn. akt III AUa 467/13

ZUS wyłączającej go z ubezpieczenia, należy podkreślić, że w sprawie z ubezpieczenia społecznego przedmiot sporu (zaskarżenia) określa decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie. W konkretnym wypadku M. M. złożył

odwołanie od decyzji ZUS z dnia 29 maja 2012r, która została wydana na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit.a , w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), a więc zawarta w apelacji interpretacja skarżącego, odnosząca się do zgoła innych przepisów nie mogła w niniejszym postępowaniu stanowić przedmiotu rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.

(...)

14.11.2013r. RT